

Камишнік Т. Ю., викладач,
Комунальний заклад охорони здоров'я
«Вовчанський медичний фаховий
коледж» Харківської обласної ради

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАНЯТТЯХ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

На сучасному етапі розвитку освіти я працюю в системі особистісно-орієнтованого навчання, мета якої полягає у створенні оптимальних умов для розвитку та становлення творчої особистості як суб'єкта діяльності й суспільних відносин, що будує своє життя відповідно до стійкої системи особистісних цінностей. При цьому навчання, виховання, самовиховання є єдиним процесом, що розвиває творчу особистість та адаптує її до життя. Саме в умовах особистісно-орієнтованого навчання відбувається становлення та розвиток таких важливих якостей особистості, як рефлексивність, спонтанність, критичність мислення, вміння працювати з інформацією, спілкуватися та нести відповідальність за наслідки власних дій.

Творчість – природна потреба людини. Як же навчати літератури так, щоб зберегти у здобувача освіти творче начало й розвинути його? Значною мірою це залежить від викладача. Саме викладач повинен бути творчим, мати власну думку, працювати над підвищенням своєї ерудиції, осмислювати літературу з позицій загальнолюдського, вічного, нетлінного [1, с. 16].

Орієнтація на творчу особистість потребує від викладача запровадження таких методів, які спонукають здобувача освіти до активної діяльності, стимулюють розвиток мислення, уяви, викликають зацікавленість, позитивне ставлення до навчання. У наш складний, проблематичний час намагаюся відшукати ті оптимальні методи й засоби навчання, які не лише забезпечували б високий рівень знань, а й сприяли б формуванню інтелектуально розвиненої особистості, національно свідомого громадянина, адже найважливіша роль у цьому процесі належить навчальному закладу. Саме в ній навчання підпорядковується ідеї розвитку творчих здібностей здобувачів освіти [4, с. 120].

Проаналізувавши наукову, методичну літературу, я склала певну систему з методики розвитку творчих здібностей здобувачів освіти за допомогою інноваційних технологій, одним із завдань якої є створення умов для розвитку творчої обдарованості.

Провівши моніторингові дослідження рівня здібностей здобувачів освіти, пізнавши природні якості кожного, розвиваю їх.

Я взяла собі за правило, що люди не народжуються обдарованими чи бездарними, а стають такими за певних умов життя й виховання.

Певний досвід з цієї проблеми й визначив пріоритетні форми навчання. Так крок за кроком допомагаю здобувачам освіти оволодіти багатющим запасом мовної культури, умінням аналізувати, узагальнювати, висловлювати власну думку.

Творчий розвиток особистості потребує врахування в навчально-виховному процесі ряду чинників, зокрема, постійного вдосконалення змісту та організації навчання. Розвиток системи освіти вимагає від педагога пошуку нових технологій, методів, прийомів навчання та виховання. Але інноваційність не є самоціллю педагогічної діяльності. Мета педагогічного пошуку полягає в оптимізації навчально-виховного процесу для забезпечення особистісно-зорієнтованого підходу, спрямованого на те, щоб кожний здобувач освіти став повноцінним, самодостатнім, творчим суб'єктом діяльності, пізнання, спілкування, самодіяльною особистістю [3, с. 56].

Сутність реалізації цієї мети залежить від того, наскільки створено умови для самореалізації особистості, розкриття її природних задатків, відповідальності, творчості. Тож при викладанні української літератури прагну створити саме такі умови.

Дотримуюсь принципу викладача: не вести здобувачів освіти за собою, а навчити їх самостійно йти життям. Застосовуючи такі технології як керване читання, гронування, кубування, «мозковий штурм», турніри, есе, дискусії, інтерв'ю, найбільшу увагу приділяю розвитку творчих здібностей студентів.

Вважаю, що кожна дитина може побачити «зорі у буденних калюжах на життєвих шляхах».

Люблю постійно шукати, вдосконалювати, вважаю, що це єдиний шлях викладацької натхненної праці.

Упроваджую різноманітні форми й методи, які формують особистість, активізують її розумову й пізнавальну діяльність на заняттях української літератури.

Зміст навчального матеріалу є одним з основних засобів пізнавального й виховного впливу на здобувачів освіти.

На сучасному етапі розвитку педагогічної науки вдосконалення змісту курсу української літератури відбувається в напрямку повнішого врахування вікових особливостей здобувачів освіти та задоволення їхніх різноманітних інтересів [2, с. 105].

Вважаю за важливе при аналізі художнього твору надати здобувачам освіти змогу показати своє розуміння тексту: написати короткий твір, або, використовуючи «метод вживання», перевтілитися в героя.

Виконання таких творчих завдань вимагає глибокої і вдумливої роботи з текстом. Щоб створити свій власний текст, перевтілитися в героя, оцінити його чи відтворити в малюнках епізоди тощо, здобувачу освіти необхідно виразно «побачити» героя, риси його характеру, оцінити його вчинки, а через їхні зовнішні вияви - внутрішню суть. Завдання творчого характеру активізують вияв творчих здібностей, а також сприяють їхньому розвитку [2, с. 109].

Вважаю, що з найважливіших засобів розв'язання не тільки освітніх, а й виховних завдань є розвиток пізнавальної активності здобувачів освіти. Щоб викликати в них зацікавленість, поєдную на заняттях розповідь, бесіду, лекцію з дискусією, спонукаю мислити, самостійно розв'язувати проблеми.

Звичайно, викладачеві потрібно багато працювати, продумувати різні методи, щоб заняття були цікавими і змістовними.

На своїх заняттях я використовую різні методи: метод темпу, або хвилинних випробувань, метод ланцюжка, метод незакінченого речення, метод одного речення, метод рефлексивних запитань, метод літературного диктанту та інше.

У своїй практиці дуже часто використовую метод незакінченого речення, який дає можливість здобувачу освіти висловлювати власні ідеї, порівнюючи їх з іншими. Здобувачі освіти почуваються на занятті вільно, вчать висловлювати свої думки коротко, але по суті й переконливо. Я формулюю незакінчене речення і пропоную закінчити його.

Опитую всіх, а якщо хтось не може висловитись, даю йому можливість виступити наприкінці опитування. При цьому найслабші здобувачі освіти прагнуть висловити думку, навіть якщо вона уже звучала.

Заняття літератури повинні захоплювати здобувачів освіти, впливати на їхню свідомість та емоції. А це значною мірою залежить від досвіду, уміння й стилю роботи педагога.

Вважаю, що впровадження інтерактивних технологій на заняттях української літератури допомагає урізноманітнювати, варіювати активні форми й методи навчання та розвитку здобувачів освіти, зацікавити їх навчальним матеріалом, розвивати творчі здібності, забезпечуючи якісний показник навчальних досягнень.

Список використаних джерел

1. Головань Т. Пізнавальний інтерес як чинник підвищення ефективності процесу навчання// Рідна школа, 2004. №6. С.15–17
2. Левицька Л.В. «Впровадження інтерактивних технологій на уроках української мови та літератури» Методичний посібник / Вінниця: 2015. С.112
3. Освітні технології / За заг. Ред.. О.М. Пехоти. Київ: Просвіта, 2001. С.157
4. Пометун О.І. Енциклопедія інтерактивного навчання. Київ, 2007. С. 144
5. Полухтович Т. Роль ІКТ У формуванні професійної компетентності учасників освітнього процесу/ Нові технології навчання: збірник наукових праць. ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти». Київ, 2020. Вип. 94. С. 265-269